

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 05 października 2022 r.

Znak sprawy: DRR.po.071.42.2022

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Dotyczy: niskich cen jabłek przemysłowych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 31 sierpnia 2022 r., znak: KRIR/KK/967/22, przekazujące wystąpienie Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w sprawie podjęcia interwencji w związku z niskimi cenami jabłek przemysłowych, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Prognozowane zbiory jabłek w 2022 r. zapowiadają się na poziomie wyższym w relacji do lat 2021 i 2020 i zgodnie z danymi GUS mogą wynieść ok. 4,2 mln ton. Tak duża podaż krajowej produkcji jabłek może negatywnie wpływać na sytuację rynkową, m.in. powodując obniżanie się cen skupu jabłek zarówno na rynek deserowy, jak i do przetwórstwa. Należy przy tym podkreślić, że 50%-70% krajowej produkcji jabłek jest przeznaczana do przetwórstwa, głównie na koncentrat soku jabłkowego oraz sok nieskoncentrowany (NFC), które w większości kierowane są na eksport. Sytuacja na rynku jabłek zależy więc także od sytuacji podaży-popytowej na rynku przetworów w kraju oraz w UE i na świecie.

Zgodnie z danymi Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB ceny jabłek kierowanych do przetwórstwa od początku sierpnia br. wahały się w granicach od 0,35-0,44 zł/kg *loco zakład*, przy czym były one wyższe od cen notowanych w tych samych okresach 2021 r. W 38 tygodniu br. wynosiły one średnio 0,38-0,42 zł/kg *loco zakład* wobec 0,31-0,37 zł/kg *loco zakład* w analogicznym okresie 2021 r.

Odnosząc się do sposobu działania podmiotów skupujących czy zakładów przetwórczych należy wskazać, że organy państwa nie uczestniczą w ustalaniu cen płodów rolnych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
telefon: +48 22 250 01 18, e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

Niemniej jednak resort rolnictwa na bieżąco prowadzi dialog zarówno z producentami, jak i przetwórcami, także na temat mechanizmów kreowania cen w handlu owocami kierowanymi do przetwórstwa oraz podejmuje starania w celu poprawy relacji tych uczestników rynku.

W związku z napływającymi w poprzednich latach informacjami od producentów jabłek o nieuczciwych w ich ocenie praktykach stosowanych przez odbiorców jabłek Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało różnorodne działania zmierzające do wzmocnienia pozycji producentów i ochrony ich interesów. Działania te były podejmowane również w ramach kooperacji z innymi podmiotami.

We wrześniu 2021 r., w związku z niskimi cenami skupu jabłek, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) przeprowadził kontrole w punktach skupu i zakładach przetwórczych. Celem kontroli było zbadanie czy ww. podmioty nie próbują wykorzystywać trudnego położenia sadowników, w szczególności poprzez zawarcie zmów cenowych czy nieuczciwe wykorzystanie przewagi kontraktowej. Wyniki zostały zaprezentowane przez UOKiK w raporcie z marca 2022 r.¹. Jak podano w raporcie ceny jabłek w punktach skupu charakteryzowały się niewielką zmiennością w czasie oraz nieznacznym zróżnicowaniem regionalnym, co mogło wynikać zarówno z uwarunkowań rynkowych, jak i z ewentualnego uzgadniania cen pomiędzy podmiotami skupującymi. Było to jednak mało prawdopodobne z powodu rozdrobnienia rynku na poziomie pośredników. Kontrola zakładów przetwórczych wykazała, że ich polityka surowcowa jest dostosowana do lokalnych uwarunkowań, co przejawia się w różnicach między poszczególnymi zakładami zarówno na poziomie cen zakupu jabłek, jak i ich dziennej zmienności. Nie były to jednak znaczące różnice. Zakłady przetwórcze na bieżąco obserwują sytuację popytowo-podażową na rynku oraz działania konkurentów i dostosowują do tego prowadzoną politykę zakupu surowca. Niskie ceny nie wskazywały na wykorzystywanie przez któryś z podmiotów przewagi kontraktowej lub zastosowanie zmowy cenowej, lecz wynikały z uwarunkowań rynkowych, stwarzających silną presję na poziom cen.

Prezes UOKiK przeciwdziała praktykom ograniczającym konkurencję, do których należą działania przedsiębiorców polegające na zawieraniu niedozwolonych porozumień oraz nadużywaniu pozycji dominującej. Kompetencje w zakresie wdrażania reguł konkurencji są określone w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U.2021.275) oraz w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest

¹ „Podsumowanie wyników analizy zakupu jabłek przez punkty skupu oraz zakłady przetwórcze we wrześniu i październiku 2021 r.”

wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

W przypadku wystąpienia podejrzenia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należy powiadomić UOKiK, który jest zainteresowany informacjami mogącymi pomóc w zwalczaniu niedozwolonych praktyk. Można to uczynić za pomocą oficjalnego zawiadomienia lub anonimowego sygnału. Ważne jest, aby informacje były jak najbardziej precyzyjne i przekazywały szczegóły dotyczące antykonkurencyjnych zachowań. W formalnym zawiadomieniu, o którym mowa w art. 86 ww. ustawy należy podać m.in. nazwę przedsiębiorcy, co do którego zachodzi podejrzenie, że stosuje praktyki ograniczające konkurencję, opis stanu faktycznego będącego podstawą zawiadomienia oraz dane identyfikujące osobę zgłaszającą zawiadomienie.

Zawiadamiający w odpowiedzi otrzyma informację, czy przedstawiony przez niego stan faktyczny daje podstawę do wszczęcia postępowania.

Jeżeli zawiadamiający obawia się odwetu ze strony pracodawcy lub kontrahenta, który narusza prawo konkurencji, może powiadomić anonimowo Prezesa UOKiK. W tym celu powinien skorzystać ze specjalnej strony internetowej dostępnej pod adresem <https://konkurencja.uokik.gov.pl/sygnalista/> Strona zapewnia pełną anonimowość poprzez szyfrowane połączenie. Wypełniając zawarty na stronie formularz należy precyzyjnie opisać na czym polega niedozwolona praktyka oraz podać dane przedsiębiorców, którzy są podejrzewani o naruszenie przepisów.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że odpowiedzialnością na problemy ze zbytem swoich produktów oraz niskie ceny skupu są organizacje producentów. Przepisy unijne² regulujące rynek owoców i warzyw koncentrują się właśnie na stymulacji procesu zrzeszania się producentów w organizacjach producentów. Potrzebę taką zidentyfikowano w związku z pogłębiającymi się dysproporcjami pomiędzy pozycją rynkową producentów owoców i warzyw oraz ich nabywców tj. handel detaliczny oraz przetwórstwo. Organizacje producentów mają pozostawać podstawowym filarem funkcjonowania rynków owoców i warzyw w UE, a głównym celem ich działalności jest stabilizacja tych rynków oraz umacnianie pozycji rynkowej producentów. Podmioty te są odpowiedzialne za skuteczne równoważenie relacji popytowo-podażowych na rynkach poszczególnych owoców i warzyw,

² rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.)

co ma skutkować ustabilizowaniem cen uzyskiwanych przez producentów w perspektywie wieloletniej. Organizacje producentów owoców i warzyw koncentrując odpowiednio dużą podaż, stają się silnymi partnerami wobec odbiorców tych produktów, którzy na ogół reprezentują duży popyt, tj. sieci sklepów detalicznych czy zakłady przetwórcze.

Organizacje producentów, które realizują programy operacyjne, są uprawnione do otrzymania pomocy finansowej UE w wysokości 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów (4,6%, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego). Wsparcie to jest ograniczone do 60% założonego przez organizację wartości funduszu operacyjnego. Działania możliwe do wdrożenia w ramach programów operacyjnych są zawarte w „Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2025” (Dz. Urz. MRiRW z 2022 r., poz. 49). W ramach tego katalogu działań organizacje producentów mają m.in. możliwość zastosowania tych z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom, obejmujących wycofanie z rynku.

Od wielu lat resort rolnictwa zachęca producentów owoców i warzyw do zrzeszania się w organizacje producentów, które jako silne podmioty na rynku pozytywnie wpływają na poziom dochodów producentów owoców i warzyw, zarówno zrzeszonych w tych organizacjach, jak i tych poza nimi.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Janusz Kowalski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2674980.8846408.5734737
Nazwa dokumentu	odpowiedź na pismo KRIR (2).pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź na pismo KRIR (2)
Sygnatura dokumentu	DRR.po.071.42.2022
Data dokumentu	2022-10-05
Skrót dokumentu	3C9266B6B9D78A7D5CCD936A7673A4EF81580391
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2022-10-05 11:25:17
Podpisane przez	Janusz Kowalski; MRiRW Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.108.84.84.

Data wydruku: 2022-10-05

Autor wydruku: Wróblewska Marta (starszy specjalista)